

Kõrgem Kunstikool Pallas

Nahadisaini osakond

Moodultehnoloogial põhinev moekollektsioon “Lillelaps*ik”

Lõputöö

Helen-Mary Vartšun

Juhendaja: Gerda Retter

Tartu 2024

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. LILLEMOTIIV DISAINIS.....	4
1.1. Ikoonilisemad lillemustrid disaini ajaloos.....	4
1.1.1. Toile de Jouy.....	4
1.1.2. Liberty of London.....	5
1.1.3. Marimekko Unikko.....	6
1.1.4. Chintz.....	8
1.1.5. Golden Lily.....	9
1.1.6. Hawaii mustrid.....	11
1.2. Lillemustrite kasutus tarbekunstis.....	12
1.2.1. Lilleline pits.....	12
1.2.2. Tikand.....	13
1.2.3. Helmestikand.....	14
1.2.4. Graafiline disain.....	16
1.3 Lillede sümbolika.....	17
1.3.1. Lillede tähendus minu jaoks.....	17
1.3.2. Erinevate lillede tähendus.....	18
2. KOLLEKTSIOON.....	19
2.1. Kontseptsioon ja inspiratsioon.....	19
2.2. Kolleksiooni loomisprotsess.....	22
2.2.1. Materjal. Nahk.....	22
2.2.2. Materjal. Furnituurid.....	23
2.2.3. Mustrid.....	24
2.2.4. Lõiked.....	25
2.3.5. Materjalikatsetused.....	26
2.3. Kolleksioon "Lillelaps*ik.....	27
2.3.1. Töökäik.....	27
2.3.2. Valminud tooted.....	30
2.3.3. Looma tulevikuperspektiiv.....	31
KOKKUVÕTE.....	32
SUMMARY.....	34
KASUTATUD KIRJANDUS.....	36
FOTOD INTERNETIST.....	38
LISAD.....	39

SISSEJUHATUS

Lõputöö valik sündis minu huvist lillede temaatika vastu. Üleüldiselt lilled ja lillemustrid on pidevalt minu tähelepanu püüdnud. Lillemustrid on olnud disainivaldkonnas oluliseks elemendiks, need on ületanud kultuuride ja ajastute piire ning jätnud moemaailma kustumatu jälje. Alates barokiajastu keerukatest gobeläänidest kuni kaasaegse esteetika minimalistlike tõlgendusteni on lilleõied järjekindlalt sümboliseerinud ilu, loodust ja elu. See lõputöö uurib lillemotiivide kestva võlu, uurides nende ajaloolist tähtsust ja arengut moedisaini kontekstis.

Selle lõputöö esimene osa annab ajaloolise ülevaate moes esinevatest lillemustritest, uurides nende esteetilist tähtsust ja arengut ajas. Tõin välja mõned ikoonilisemad lillemustrid nagu Toile de Jouy ja Marimekko Unikko. Otsisin infot lillemustrite väljunditest tarbekunstis, toon ka näiteid tänapäeva disainerite loomingust. Töö teises osas uurisin lillede ja nende värvide sümboolika kohta.

Lõputöö praktilises pooles teostasin kollektsiooni “Lillelaps*ik”. Maailmas, mis on üha teadlikum keskkonnasäästlikkusest, seisab moetööstus silmitsi väljakutsega tasakaalustada esteetilist atraktiivsust keskkonnasõbralike tavadega. Ka minu eesmärk oli leida viise, kuidas lillemustrit integreerida kaasaegsesse moodi, rõhutades ebatavaliste materjalide, nagu nahajäägid ja metallrõngad, kasutamist. Eesmärk oli luua moekollektsioon, mis mitte ainult ei paista silma ainulaadse esteetika poolest, vaid järgib ka jätkusuutlikkuse ja ajatu disaini põhimõtteid.

1. LILLEMOTIIV DISAINIS

Põhjuseid, miks lillemustreid disainis kasutada, on erinevaid. Uurisin, kuidas erinevad lillemustrid, nende suurus, tihedus, detailsus, lillesort annavad edasi erinevat ilmet ning kannavad endas varieeruvald tundeid.

Uurin, kas ja mis on erinevate lillede tähendused, ning mida ja kas üldse tähendavad need midagi disaineritele.

1.1. Ikoonilisemad lillemustrid disaini ajaloos

Selles peatükis räägin kõige ikoonilisematest lillemotiivi disainidest: Liberty, Toile de Jouy, Marimekko Unikko, Chintz, Golden Lily, Hawaii mustrid (Bancroft, i.a).

1.1.1. Toile de Jouy

Toile de Jouy on kangatüüp, mis pärineb 18. sajandist Prantsusmaalt. See on tuntud oma keerukate ja üksikasjalike mustrite poolest, mis on traditsiooniliselt trükitud ühevärvilisena, sageli punase, sinise või mustana, valgele või tuhmvalgele taustale. (Sporn, 2023)

“Toile” tähendab eesti keeles riiet ja “Jouy” viitab Versailles’ lähedal asuvale Jouy-en-Josase linnale, kus seda kangast valmistas esmakordselt 1760.- aastal Christophe-Philippe Oberkampf. Prantsusmaal sai see väga tuntuks ning hiljem levis ka mujale Euroopasse ja Ameerikasse. (Ibid)

Toile de Jouy riidel on tihti kujutatud pastoraalseid stseene, mis sisaldavad lilleelemente ning omakorda põimunud inimeste, loomade ja maastike kujutistega (Foto 1). Need stseenid on inspireeritud idüllilistest maakohtadest. (Ibid)

Toile de Jouy lillemustrid on tavaliselt väga üksikasjalikud ja realistlikud, esitledes roose, tulpe ja pojenge. Lilled on sageli paigutatud viisil, mis täiendab kangal kujutatud suuremat stseeni. Skeemid on monokromaatilised - see loob heledal taustal silmatorkava kontrasti ning aitab rõhutada lillemustrite keerulisi detaile. Lilli on sageli kujutatud naturalistlikus stiilis, pöörates tähelepanu botaanilisele täpsusele ja detailidele. (Ibid)

Võrreldes varasemaga on trükitehnoloogia areng hakanud võimaldama looma mitmekesisemaid ja keerukamaid mustreid. Toile de Jouy mustreid ja kangaid kasutatakse tavaliselt kodukujunduses tapeedil, polsterdusrõival, kardinetel ja voodipesul. Kangast kasutatakse ka moes, eriti kleitide, seelikute, kottide ja kingade jaoks. (Ibid)

Paljud disainerid, sealhulgas Dior, Levi's, Dr. Martens, Oscar de la Renta, Tibi, Stella McCartney ja Vivienne Westwood, on oma loomingusse lisanud Toile de Jouy mustrid. See klassikaline muster annab igale tükile ajatu elegantsi, muutes selle armastatud valikuks paljude moestiilide ja brändide seas. (Kliest, 2022)

Foto 1. Toile de Jouy. Spiderplay/Getty.

1.1.2. Liberty of London

Liberty of London on tuntud Briti kaubamärk, mis on tuntud oma eristuvate ja erksate lillemustrite poolest, eriti kangastel.

Liberty of London on asutatud Arthur Lasenby Liberty poolt ning alates 1875. aastast saavutas Liberty oma maine parimate kaug-idast imporditud kangastega. Kuna ilusate ja kvaliteetsete kangaste nõudlus aina kasvas, siis otsustas Liberty importida sisse värvimata kangaid, et nendele Inglismaal ise mustreid trükkida. 1920. aastatel, kui Liberty hakkas ise kangaid tootma, tõusis ettevõtte tuntuks oma ülidetailsete ja eklektiliste mustritükkide poolest, mida hakati pidama “Liberty Print” kangaks. Kujundusi on nad trükinud peamiselt Tana Lawn™ puuvillast kangale, mis on Liberty armastatuim ja enim müüdud tekstiilipõhi. (A history of... 2023)

Liberty's Tana Lawn™ asutati 1930. aastatel ja sai nime Etioopias asuva Tana järve järgi, kust pärinevad materjali pikad puuvillakiud. Tana Lawn™-il on siiditaolised niidid, mis on

kootud 70- ja 100-kihilisest lõngast ja keermete arv on 240 ja riideks kedratuna on sellel läikiv viimistlus ja on piisavalt vastupidav, et toetada traditsioonilist siiditrüki ja tipptasemel digitaalset printimist. Kuna Tana Lawn™ kangas käitub nagu siid, on sellel vedelikule taoline voolavus, andes sellele jahedad, mugavad ja vastupidavad omadused. (Ibid)

Liberty lillemotiivid on väga mitmekesised. Varasemad kujundused on tugevalt mõjutatud juugendliikumisest. Lillemustrite valik on lai: alates tihedatest ja keerukates kuni hõredamate ja stiliseeritumateni (Foto 2). Populaarsemad lilled on roosid, karikakrad, pojengid ja meespead (Orly, i.a). Värvipaletid on samuti rikkalikud, erinevalt Toile de Jouy monokromaatsetest skeemidest on Liberty kangastel sageli mitmekesine värvipalett.

Igal aastal annab Liberty välja 120 uut mustridisaini ning nende arhiivis on üle 43 000 mustri. (Harrison, 2023)

Liberty kangad on moetööstuses väga nõutud. Disainerid kasutavad neid rõivaste, aksessuaaride ja ka jalatsite jaoks, samuti on mustrid populaarsed kodusisustuses.

Foto 2. Liberty of London kangad. Binwani.

1.1.3. Marimekko Unikko

Marimekko Unikko muster on Soome disainimaja Marimekko üks ikoonilisemaid ja äratuntavamaid disainilahendusi. Mustri disainis Maija Isola 1964. aastal ning see sündis protestina Armi Ratia keelu vastu. Nimelt oli Armi ära keelanud lillemustrid, sest tema arvamus oli, et lilled on päriselus ilusamad kui tekstiilile kantuna. Maija Isola otsustas keeldu

aga ignoreerida ning sellest sündis *Unikko* muster, mis osutus enneolematuks edulooks maailma tekstiilidisainis. (C, 2023)

Esialgsete värvitoonide hulka kuulusid punane ja valge, kuid tänaseks päevaks on mustrit tootetud paljudes erinevates värvikombinatsioonides. Erinevalt eelmainitud Toile de Jouy ja Liberty of London keerukatest ja detailsetest lillemustritest on Unikko lilled minimalistlikud ja graafilised (Foto 3). (Ibid)

Unikko muster sobib hästi 20. sajandi keskpaiga disainiliikumisse, mis rõhutas lihtsust, funktsionaalsust ning julget värvi- ja vormikasutust. Muster kehastab oma minimalismi ja funktsionaalsusega loomuliku Skandinaavia disaini eetost. (Ibid)

Unikko mustreid on kasutatud palju moetööstuses rõivastes ja aksessuaarides. Mustri silmapaistev välimus on muutnud selle moeringkondades üheks lemmikuks. Kodusisustuses on kasutatud seda samuti loendamatutel viisidel, alates kööginõudest kuni dušikardinani. Unikko muster on olnud paljudes koostöodes ka teiste kaubamärkide ja disaineritega.

Vaatamata sellele, et Unikko muster loodi 1960ndatel, on see endiselt väga populaarne. Seda värskendatakse regulaarselt uute värvilahenduste ja kohandustega, et hoida see asjakohase ja tänapäevase. Marimekko on viimastel aastatel keskendunud jätkusuutlikkusele, tagades, et nende tooted oleks valmistatud kasutades keskkonnasõbralikke protsesse ja materjale.

Foto 3. Unikko muster. (Marimekko 2024)

1.1.4. Chintz

Chintz on pika ajalooga kangatüüp, mis on erksates toonides ja läikiva pinnatöötusega ning pärineb 16. sajandi Indiast. Pinnatöötuse viimistlus parandab värve, kuid annab ka

materjalile sileda tekstuuri. Algselt oli Chintz käsitsi maalitud või plokkrükiga puuvillane riie. Euroopas sai Chintz populaarseks 17. ja 18. sajandil tänu oma erksatele värvidele ja eksootilistele mustritele, mis püüdsid pilku ja muutsid kanga väga moekaks. (What is Chintz.. 2024)

Chintz on kuulnud oma keerukate ja rikkalikult detailsete lillemustrite (Foto 4) poolest. Kõige rohkem kasutatakse mustrites roose, tulpe, pojenge ning eksootilisi lilli, mis on sageli põimunud lehtede, viinapuude ja lindudega. Kuna Chintzi kangaste värvimiseks kasutati looduslike värvaineid, on need traditsiooniliselt sügavpunastes, sinistes, kollastes ja rohelistes toonides. (Fee, 2023)

Chintzi on laialdaselt kasutatud kodukaunistamisel näiteks voodikatetes ja tapeedis, moes kasutati kangast peamiselt 18. ja 19. sajandil kleitide, seelikute ja muude rõivaste jaoks.

Chintzi on taas elustatud nostalgilise ja vintage väljanägemise jaoks. Kaasaegsed Chintzi tootjad keskenduvad üha enam säästvatele tavadele, kasutades kanga loomiseks keskkonnasõbralikke värvaineid ja materjale. (Fee, 2023)

Foto 4. Chintz Indiast. (Atelier Nostalgia 2024)

1.1.5. Golden Lily

Golden Lily on Briti kunsti- ja käsitöoliikumise disaineri William Morrisi üks kuulsamaid kujundusi. Morris oli tuntud oma keerukate ja loodusest inspireeritud disainilahenduste poolest.

Golden Lily sisaldab uhket visuaali põimunud liiliatest, tulpidest ja akantuselehtedest (Foto 5). Disaini iseloomustavad voolavad orgaanilised vormid ja tihe muster. Värvipalett on

tavaliselt rikkalik ja naturalistlik, kasutades sealhulgas rohelist, kuldset ja sinist varjundit. Muster on keerukas ja detailne, peenete joonte ja keerukate varjunditega, mis loovad sügavuse ja annavad liikuvuse tunde.

Morrise tööd lähtusid sageli keskaegsetest seinavaipadest ja botaanilistest illustratsioonidest, ning nende eesmärk oli tuua looduse ilu koju ja tuppa. Tema peamiseks kireks osutus tugev viha modernse tsivilisatsiooni vastu. Mustreid on laialdaselt kasutatud kodukaunistuses, eriti tapeedi ja kanga jaoks. Golden Lily on osutunud populaarseks valikuks interjööri fookuspunkti loomiseks, lisaks võib mustrit leida lambivarjudel ja keraamilistel plaatidel kui ka kirjatarvetel. (William Morris and.. 2024)

Paljud kaasaegsed tootjad toodavad “Golden Lily” mustri reproduksioone, jäädes truuks originaalsele disainile ja värviskeemidele, kuid kohandades värvipaletti praeguse ajastu maitse järgi. Kaasaegsetes kasutustes rõhutatakse sageli säästvaid tootmismeetodeid ja kvaliteetseid materjale.

Golden Lily on endiselt üks ikoonilisemaid ja äratuntavamaid mustreid, see sümboliseerib naasmist käsitöökvaliteedi ja disaini loomulike vormide ilu juurde. Muster on osa William Morrise pärandist ning inspireerib jätkuvalt disainereid ja dekoraatoreid üle maailma. Selle püsiv populaarsus peegeldab Morrise visiooni ja meisterlikkuse ajatut ilu.

Foto 5. Golden Lily muster. (Morris & Co 2024)

1.1.6. Hawaii mustrid

Hawaii särgid (Foto 6), tuntud ka kui Aloha särgid, on mainimist väärt rõivad, mis on tuntuks saanud oma pilkupüüdvate lillemustrite poolest. Hawaii ajaloos ja kultuuris on nendel särkidel oma tähendus ja tähtsus.

Hawaii särke hakati valmistama 1930. aastatel ning nende disain on inspiratsiooni saanud Jaapani, Hiina, Filipiini ning põlis Hawaii rahvaste rõivastest. Esimesed särgid valmisid “tapa” kangast, mis on valmistatud puukiust. (Mancini, 2015) Aloha särgid said populaarseks 1940. ja 1950. aastatel, peamiselt Hawaiiid külastavate turistide seas. (Chan, 2019)

Särkidest sai vaba aja veetmise ja lõõgastumise sümbol. Hawaii särkidel esinevate lillemustrite hulka kuuluvad peamiselt hibisk, plumeeria, paradiisilind ja orhideed. Lillede kõrvale kuuluvad tihti ka troopilised lehed, ananassid ja muud saare temaatikaga elemendid. (Taylor, 2023)

Värvid on tavapäraselt heledamad, kuid julged: punased, kollased, sinised, rohelised ja roosad toonid erinevates kombinatsioonides. Taust on kontrastne, et lillemustrid esile tuleks. Mustrid võivad ulatuda tihedast ja keerukast lihtsa ja hõredani.

Hawaii särgid sümboliseerivad Aloha vaimu, esindades sõbralikkust, külalislahkust ja saare pingevabat elustiili. Neid särke kantakse peamiselt erilistel üritustel, festivalidel või *casual friday* puhul. Hawaii särgid on saanud populaarseks ülemaailmselt nende vabaaja ja piduliku välimuse tõttu. (History of The Hawaiian.. 2024)

Paljud kaasaegsed kaubamärgid kasutavad orgaanilisi või taaskasutatud kangaid särkide valmistamisel ning särgid on sobilikud erinevatel puhkudel kandmiseks.

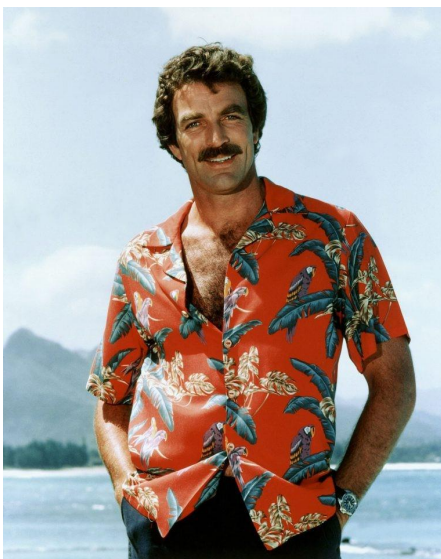

Foto 6. Tom Selleck Hawaii särkiga. Hawaii Magazine (2019)

1.2. Lillemustrite kasutus tarbekunstis

Lillemustrite väljundeid on erinevaid. Mina räägin antud peatükis vaid mõnest viisist kuidas on kasutatud lillemustreid, ning mis eesmärgid on olnud sellisel moel lillemustri edasi andmisest.

1.2.1. Lilleline pits

Pitsi valmistamine ulatub sajandite kaugusesse aega, kuid pits sellisel kujul, nagu me seda tänapäeval tunneme, arenes välja 19. sajandil. (Lace... 2014) Lillepitsi loomine nõuab oskuspõhist meisterlikkust, mis hõlmab peent käsitööd või keerukaid masinatehnikaid. Iga lillemotiiv peab olema hoolikalt viimistletud, aidates kaasa pitsi üldisele välimusele.

Läbi ajaloo on pitsil olnud õrnuse, kuid ka võimu ja rikkuse tähendus. Mustrites esinevad lilled kujutavad erinevaid tundeid ja emotsioone, kandes sellega mustri sügavust. Pits on üldiselt olnud alati romantiline ning seda on kantud ilu eesmärgil. (Willson, 2023)

Lillelist pitsi (Foto 7) on kasutatud väga laialdaselt nii aluspesus, pulmakleitides, laudlinades, kardinates ja aksessuaarides. Lillelisel pitsil on ka kultuuriline tähtsus - sageli kasutatakse seda traditsioonilistes rõivastes pulmade, usuliste tseremooniate ja festivalide jaoks. Pitsi mitmekülgsus muudab selle ajatuks valikuks romantilisuse ja rafineerituse lisamiseks erinevatele esemetele.

Foto 7. Must pits. Smithsonian (2024)

1.2.2. Tikand

Varasemalt on tikandid (Foto 8) olnud religioossed, eriti Inglismaal, kuid alates 16. ja 17. sajandist muutus temaatika ennekõike ilmalikuks. Õmblustöösid hakkasid ehtima keerukad tikandid, mis peegeldasid tänapäevaseid huvisid looduse, usu ja sotsiaalsete teemade vastu ning neid kasutati rõivaste, majapidamistarvete ja pidulike rõivaste valmistamisel. Tikkimist praktiseerisid mõlemad sugupooled kõigis ühiskonnaklassides. See oli ajastu, mil kõik tekstiilid olid tehtud ning kaunistatud käsitsi, mille tõttu pidid kõik, sotsiaalsest staatusest olenemata, oskama tikkida. (Watt, 2010)

Valmisid ka mustriraamatud, mis pakkusid inspiratsiooni. Levinud motiivide hulka kuulusid taimestik, loomastik, piibli jutustused ja pühendumuse sümbolid. Tikitud esemed said ka moekateks aksessuaarideks ja olid sisekujunduse lahutamatuks osaks. (Ibid)

Foto 8. Edeni Aed tikitud seinamaal. Met Museum (2010).

1.2.3. Helmestikand

Helmestamine (Foto 9) on hea võimalus, kuidas tekitada uhkeid ja peeneid illustreerivaid elemente hulgale tarbeesemetele.

Ajalooliselt kõige tuntumad on Metide tehtud helmestikandid. Nende keerulised helmestest tikitud lillemustrid kannavad edasi Metide kultuuri. (Barkwell, 2012) Mõiste Métis viitab kultuuride ja etniliste identiteetide kollektiivile, mis tekkis aborigeenide ja eurooplaste liitudest praeguse Kanada aladel.

Nende kvaliteetset käsitööd hinnati kõrgelt nii Euroopa kogukondades kui ka põlisrahvaste seas. Nende disainide ühendav osa on lilled, mis on kokku põimunud lillevarte või köitraagidega. Töodesse lisati ka “vigu” - valesti paigutatud või värvitud helmeid kutsuti vaimuhelmeteks ning usuti, et see tegevus kaitses ülbuse ja liigse uhkuse eest. (Barkwell, 2012)

Mustrid olid asümmeetrilised, kuid tasakaalustatud ning need viitasid meeste ja naiste omavahelisele harmooniale ja tasakaalule.

Helmeid kasutasid naised dekoreerimaks oma laste ja meeste rõivaid. Usuti, et sugulastele või sõpradele kingitud kaunistatud rõivad toovad tervist ja heaolu. (Ibid)

Foto 9. Métide helmestikandi näide. Indigenous Peoples Atlas of Canada (2024)

Tänapäeval on endiselt näha disainis helmestikandeid, kuid mulle jääb mulje, et tegu on hääbuva kaunistusmeetodiga. Tõenäoliselt teeb käsitöö kättesaamatuks selle suur tegemise vaev ja peen töö. See muidugi ei tähenda, et tegijaid ei ole.

Annie's Ibiza brändi asutaja Annie Doble on hea näide tänapäevasest moedisainerist, kes oskab kasutada 17. sajandi tehnikaid ja tuua neid kaasaegsesse võtmesse. Tema võrratud helmestikanditega kaetud kleidid on põhjus, miks ma tema tegemisi jälgin. Annie sügav armastus looduse vastu on inspireerinud teda kasutama keerulisi tikandeid, helmestamist, pitsi ja luksuslikke materjale. Ta on toonud disainidesse detaile, mis peegeldavad teda ennast. (Annie's... 2024)

Näiteks on tema Aphrodite kleidis mosaiigi muster, mis on inspireeritud mosaiigist tema enda kodus. Kleit Moonshine on inspireeritud ühest konkreetsest suvest Ibizal, mil ta kuulas palju laulu "Moonshine" Daniel Norgreni poolt. Tal on veel lugematu arv disaine, mis on inspireeritud tema elust, lähedastest inimestest, kodust, loodusest ja muusikast. (Ibid)

Minu enda isiklik lemmik on kleit nimega “Kristina’s Meadow” (Foto 10), millel on kujutatud suvine aas, kus ta õe Kristinaga üle jõe paikneval sillal jalutavad. (Ibid) Kleit on valminud koostöös Clio Peppiattiga, kellel on Annie’le sarnane käekiri.

Foto 10. Kristina’s Meadow Dress. Annie’s Ibiza (2024)

1.2.4. Graafiline disain

Graafiline disain on tänapäeval tõenäoliselt üks kõige levinumad viise lillemustrite vahendamiseks. Olen palju uurinud, miks disainerid kasutavad konkreetseid lillemustreid, kuid paljudel ei olegi otsesest põhjust. Näiteks toon ühe brändi, kes on siiski põhjendanud oma lillemustrite valikut.

Orla Kiely on Iiri disainer, kelle omanimeline bränd on ülemaailmselt tuntud oma rõõmsate ja nostalgiliste lillemustrite poolest (Foto 11). Bränd on asutatud 1995. aastal. Kohe algusest peale paistis tema bränd välja. Orlal on alati olnud kirk värvid ja graafilise disaini vastu. Tema sihiks oli teha kollektsioon vikerkaarevärvides, mis oleks rõõmsameelne kuid ka

funktsionaalne. Orla Kiely trükkides viidatakse tihti 60. aastate kultuurile: mood, film, interjäär ja graafiline disain.. Tema jaoks on oluline, et kandja saaks end väljendada läbi värvikate mustrite. (Orla... 2024)

Üha enam on ka nende brändi jaoks oluline vähendada jäätmeid ning korduvkasutada kui ka ringlusessevõetud materjale nii toodete kui ka pakendite puhul. (Ibid)

Foto 11. Opera Big Tote. Orla Kiely (2024)

1.3 Lillede sümboolika

1.3.1. Lillede tähendus minu jaoks.

Selles peatükis otsisin infot erinevate lillede tähenduste kohta. Kuna olen ise kasutanud samuti palju lillemustreid oma igapäevastes riides, siis tekkis mul huvi lillede sümboolika vastu. Minu jaoks lilled kannavad endas energiat, mida tihti lihtsalt värvid ja muud tüüpi mustrid, edasi ei anna.

Valisin lillemustri enda disaini jaoks sellepärast, et lilled sümboliseerivad minu jaoks elu ja surma. Lilli kingitakse nii eriliste saavutuste ja tähtpäevade puhul, kuid ka inimestele, kes on

meile kallid või olnud meile kallid. Erinevad lilled kannavad endas erinevaid tähendusi ning lilli kinkides me mõtleme, mis on sobilik kinkida just sellele inimesele. Isegi lillede arvul on oma tähendus - paaritu arv lilli on sobilik rõõmsa sündmuse puhul ning kurbadeks sündmusteks viiakse paaris arv lilli.

Minu disainis on läbivalt viie kroonlehelised lilleõied, mis mõnel kohal on topelt asetatud, nii et mõndadest õitest saavad kümne kroonlehelised. Valisin viie kroonlehelise lille kuju enda lemmikute õitsevate puude ja lillede järgi - klassikaliselt on vilja kandvatel puudel nagu kirss, ploom, õun, mandel ja virsik 5 kroonlehte õie kohta. Minu lemmikute hulka kuuluvad veel meespea, toominga ning sireli õied, viimase puhul pole viis kroonlehte küll tavapärane, kuid sellise õie leidmine pidavat tooma õnne.

1.3.2. Erinevate lillede tähendus

Kuna lillede nimekiri on lõputu, siis otsustasin siia välja tuua mõned populaarsemad lilled ning nende tähendused. Järgnevad tähendused olen võtnud lehekülgedelt GoodHousekeeping ja Rikets ning neid omavahel sidunud.

Roosil, olenevalt värvist, võib olla palju erinevaid tähendusi:

- Punane - armastus ja romantika
- Valge - uus algus, süütus ja puhtus
- Roosa - rõõm, graatsia, leebus
- Kollane - sõprus ja rõõm

Meespea - lojaalsus ja pühendumine;

Tulpidel vastavalt värvile:

- Oranž - arusaamimine ja tunnustus
- Kollane - rõõm
- Punane – armastus;

Liiliatel vastavalt värvile:

- Valge - kaastunne, kuid ka taassünd ja puhtus.
- Roosa - heaolu
- Oranž - uhkus
- Kollane - tänulikkus;

Karikakar - süütus;

Päevalill - Selle uhke lille puhul olen leidnud erinevaid tähendusi, üks allikas väidab, et need tähendavad vale rikkust, kuid teine allikas väidab, et päevalilled kannavad endaga sõnumit lojaalsusest ja jumaldamisest;

Nartsissid – uued algused;

Sirelid – armastus;

Moonid - mälestamine;

Rukkilill – hea õnn.

(Thomas, Cavallo, 2023) (Rikets, 2024)

Sellest järeldan, et kõige enam mõjutab lillede tähendust nende värv. On ka erandeid, kuid kõige populaarsemalt kingitavad lilled on need, mille sõnum seondub lille värviga. Samuti on palju teisi allikaid, mis toovad välja hoopis teistsuguseid tähendusi, kuid suure õenäolisusega on erinevused seotud kultuuriliste eripäradega.

2. KOLLEKTSIOON

Antud peatükis annan ülevaate “Lillelaps*ik” kollektsiooni valmimisest. Räägin sellest, mis mind inspireeris või ajendas erinevaid otsuseid langetama. Kollektsiooni luues otsisin ja kasutasin tehnikaid, millega puudus varasem kokkupuude ning üritasin leida erinevaid võimalusi, kuidas teha jääkmaterjalist atraktiivseid tooteid. Ühtaegu pidin arvestama jääkmaterjali saadavuse koguste, tükide suuruste ning muude omadustega.

2.1. Kontseptsioon ja inspiratsioon

Kollektsiooni pealkirjaks on “Lillelaps*ik”, inglise keeles “Flower child*ish”. See on kerge sõnamäng ning see tuleb minu isiklikust kogemusest - nimelt on mind terve elu hüütud lillelapseks. Mõnikord saab seda öelda väga positiivses võtmes, kuid teisalt olen tundnud selles ka mõrudat maiku. Viimase puhul olen tajunud, et seda seostatakse naiivse mõttelaadiga sarnaselt “lumehelbekesele”. Sellest tulenevalt otsustasin seda omada ning oma kollektsioonis ka oma optimismi peegeldada. Selle tõttu on motiiviks lilled, mis esindavad

peamiselt rõõmu ja armastust, kuid teisalt ka elu, surma, kasvamist. Üks pool lilledest on värviline ja teine pool on must.

Minu disainid on näha sel aastal Mood Performance Tants moeetendusel, mille tõttu otsustasin valmistada 5 toodet – moeetendusel on korraga vaja täita 5 ruumi.

Foto 12. Kolleksiooni Moodboard.

Värvigammade valik tundus esmalt keeruline, kuna nahajääkidel on palju värvivalikuid ning pinnaviimistlusi. Otsustasin, et lähtun siiski ainult värvidest, sest erinevad pinnamustrid saavad representeerida ka erinevaid lilli. Otsisin endale sobivat inspiratsiooni internetis leiduvatest lillebukettide piltidest (Foto 12) ning tunde põhjal valisin värvikombinatsioonid, mis minu jaoks kevad- ja suvekuusid meenutasid (Foto 13). Sellise valiku puhul sündisid ka toodetele nimed.

Foto 13. Värvigammade loomine.

2.2. Kolleksiooni loomisprotsess

Kolleksiooni loomisprotsess sai alguse juba 2023. suvel Gerda Retteri nahastuudios praktikal käies ja nähes kui palju tekib jääknahka. Minu jaoks see on väga oluline, et kõik saaks kasutatud ära maksimaalselt, nii et jääke oleks võimalikult vähe. Kuna juba varasemalt olin koolis kasutanud võimalikult palju mööblitööstuse jääke, siis idee kasutada ka lõputões nahajääke kinnitus mulle väga kiirelt. Sealt edasi pidin hakkama uurima ja välja mõtlema, mis oleks mu võimalused selliste materjalidega töötades.

2.2.1. Materjal. Nahk.

Kolleksiooniks kasutatavate materjalide valikus kaalusin erinevaid tekstiile, kunstnahka, päris nahka ning ka looduslikest materjalidest tehtud vegan nahkasid. Kuna vegan nahkasid on samuti palju erinevaid, siis lähemalt uurides mõistsin, et paljud naha alternatiivid kasutavad siiski palju plastikut. Leidsin ka ühe vegan naha tootja Mirum, kelle naha alternatiiv on 100% plastivaba, madala süsinikusisaldusega ja biopõhine. Kahjuks seda materjali saab tellida ainult väga suurtes kogustes, siis minu kolleksiooni jaoks ei tundunud see loogiline valik.

Kaalusin ka võimalust kombineerida nahka mittehargnevate tekstiilidega, kuid siis tekkis kohe mitme erineva materjali hoolduse keerukuse küsimus.

Kolleksiooni peamiseks materjaliks valisin pärisnaha, kuna see on vastupidav ja kestav materjal, seega õigustab see end ära. Samuti on minu jaoks oluline kasutada ära see, mis juba olemas on, mitte juurde toota. Nahk on minu jaoks materjal, mis juba räägib iseenesest lugu. Isegi töödeldud nahkadel on selle materjali naturaalsus tajutav. Kuna kasutan peamiselt nahajääke, siis pidin leidma võimaluse kuidas kasutada seda kolleksioonis nii, et tulemus oleks ühtne, nii et erinevad nahad ja nende kogus ei mõjutaks kolleksiooni toodete kokkusobivust.

Naha omavahel kombineerimise tegi lihtsamaks idee nahast lillede välja lõikamine. Nii on võimalus ühtlustada tooteid leitud nahkadega kasutades ühte nahka mitmes eri tootes.

Jääknahkasid sain ma peamiselt Pohjanmaan Kaluste mööbliettevõttest, koolis tekkinud nahajäägikastidest, Samelini jalatsikaupluses pakutavatest jääkidest, LeatherAA netilehel pakutavate jääknahkade seast, Etsy lehel pakutavate nahkade seast ning tuttavatelt.

Nahka kogudes märkisin endale ära, mis toone on kõige rohkem ning sellest sündis omakorda kolleksiooni kontseptsioon. Igas tootes otsustasin kasutada musta ja valget nahka - toodete

üks pool on üleni must ja teine pool on erinevates värvides kirjud, valget paistab värvide vahelt ja pealt. Vastavalt tootele kombineerisin värvilisi nahkasid.

2.2.2. Materjal. Furnituurid.

Furnituuride valiku tegemine oli pikk protsess. Esmalt tuli välja mõelda parim kinnitamise lahendus minu disainile ning seejärel leida välja valitud furnituurid.

Selleks, et leida parim kinnitusviis, pidin esmalt otsima üles sarnast kinnitusviisi kasutatud tooted internetist. Leidsin, et paljud tootjad on kasutanud lihtsalt lahti käivaid väikeseid rõngaid. See lahendus minule ei sobi, sest minu jaoks on oluline, et tükid kindlasti omavahel koos püsiks. Samas, vajadusel pean ma saama osasid lahti võtta/vahetada toodet lõhkumata.. Järgmine idee oli õmmelda tükid omavahel kokku, kuid ka see idee ei sobinud mulle, sest see rikuks nahatükkide kvaliteeti ning sel juhul kaoks tükkide liikuvus ja üleüldine mõte ära.

Üks ideedest oli ka kinnitada tükke omavahel kruvinuppude ja neetide abil, kuid ka seal paistis, et toote osade liikuvus ei ole see, mida mina ootan.

Leidsin ka metallist klambreid, mis on omavahel rõngaga keskelt seotud. See iseenesest oleks hea lihtne lahendus kuidas detaile omavahel kokku panna, kuid ei jääks nii ilus ja tekitaks väga palju "müra" detailide pinnale.

Kuna rõngad siiski sobisid liikuvuse ja materjali suhtes, siis liikusin edasi sellega, kuid otsustasin, et kasutan kinniseid rõngaid, et toode ei laguneks. Rõngaid pidin tellima endale kahes erinevas suuruses, väiksemad 10mm ja suuremad 15mm ning kahes eri toonis: hõbe ja kuldne.

Sinna juurde pidin leidma midagi klambri põhimõttega, mis rõngaste külge kinnituks, et oleks võimalik osasid lahti võtta.

Sobiva lahenduse leidsin lõpuks ehete furnituuride seast. Leidsin, et minu toodetele sobiks ripatsihaagid, mida saab näpitsatega kokku pigistada ja vajadusel lahti kangutada. Selliseid ripatsihaake pakutakse internetis erinevates suurustes, on lihtsasti kasutatavad ning saadaval toonides, mis ei ole liialt silmatorkavad. Neid pidin tellima kahes eri suuruses: diameetriga 3 x 7 mm ja 4 x 9 mm. Väiksemad sobituvad tavaliste rõngaste juurde ning suuremad karabiinide kinnitamise kohta. Tellisin ripatsihaake kuldses ja hõbedases toonis.

Toodete selga panemiseks on vaja tekitada ka kinnitumiskohad, selleks pidin otsima endale sobivad karabiinid. Otsustasin üsna kiirelt, et kinnituse tegemiseks on parim lahendus rõngaskarabiin, sest siis ei paista kinnituskohad silma ning on lihtsam neid ka ise kinnitada. Ka rõngaskarabiinide leidmine ei olnud eriti lihtne, sest vaja oli kindlat suurust ja rõnga paksus

ei tohtinud ületada ripatshaakide vahele jäävat ruumi. Minu töösse sobivad rõngaskarabiinid leidsin ma Etsy lehelt. Hõbedaste karabiinide välimine diameeter on 15,6 mm. Kuldsete karabiinide välimine diameeter on 17,8 mm. Erinevus tuleb sellest, et raske oli leida müüjat, kellel oleks erinevaid toone samas suuruses. Lõpuks küll leidsin ka ühe sellise müüja, kuid esimene tellimus oli juba tehtud.

2.2.3. Mustrid

Otsustasin kasutada mustris just viie kroonlehega lillekesi, sest lillede sümboolikat uurides, avastasin, et viiel kroonlehel võib leida mitmeid eri tähendusi, mis sobivad samuti minu kollektsiooni kontseptsiooniga.

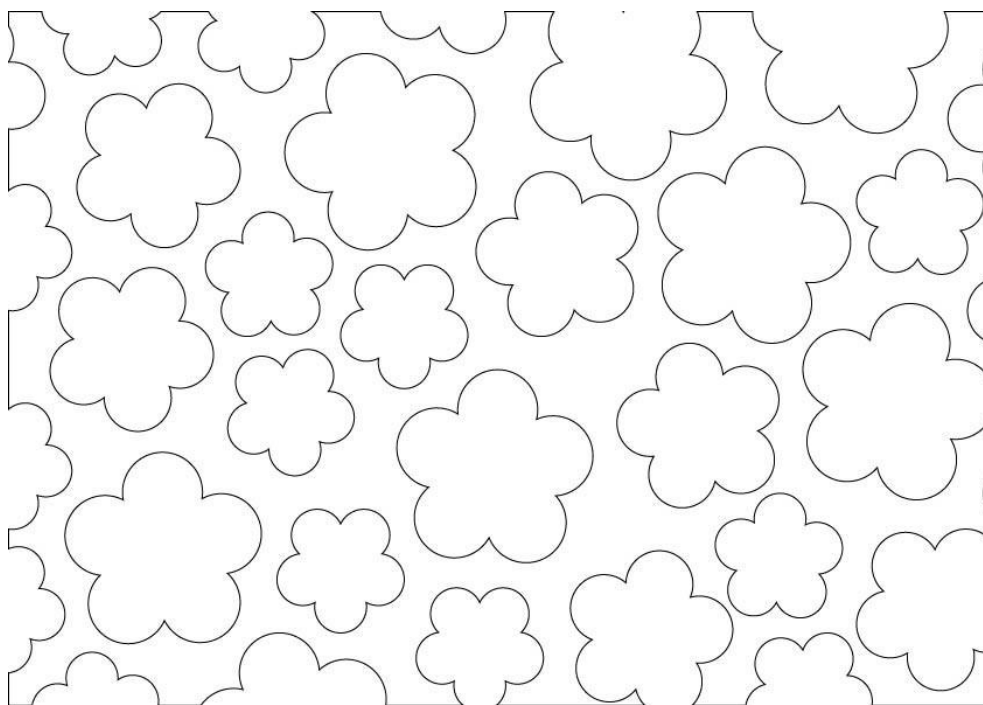
1. Hiina filosoofias ja hinduismis representeerivad viis kroonlehte õiel viite elementi: maa, vesi, tuli, õhk ja vaim. See sümboliseerivat nende elementide omavahelist olemust.
2. Pentagrami 5 nurka - viie kroonlehelisi lilli võib pidada vaimse jõuga sümboliks. Seda seostatakse sageli kaitse, tasakaalu ja viie meelega: maitsmine, kuulmine, nägemine, haistmine ja kompimine.
3. Viit kroonlehte võib ka seostada inimese lähedusega loodusele - ühe käe 5 sõrme.
4. Meelespeade puhul tema viis kroonlehte sümboliseerivad armastust, mälestust, usaldust ja meespidamist.

(11 Most Beautiful...2024)

Mustrite koostamine on 5 õiega küll raskem kui näiteks nelja või kuue õiega, sest lõputult neid õite otstesse laduda ei saa. Nii tehes hakkab toote kuju minema ümaraks, mis mõnel juhul võiks toimida, kuid lameda pinna ladumisel tekitab raskusi. Sel põhjusel pean kasutama ka erisuurustes rõngaid ning erisuurustes lillekesi, et oleks parem võimalus suurt pinda ilma probleemideta tekitada.

Lillede lõikamiseks tellisin endale nahapressi ja kolm eri suuruses lillekujulist stantsi. Stantside suurused on 40mm, 50mm ja 60mm.

Proovisin algselt käsitsi paigutada lillekesi üksteise kõrvale, et leida erinevaid toimivaid mustreid, kuid üllatuseks endalegi, oli see raskem kui paistab. Kuna lõputult ma lillekesi üksteise küljest lahti võtta ei saanud, katsetasin ka arvutis Adobe Illustrator programmiga mustreid luua (Joonis 1). Arvutis ei olnud see samuti eriti lihtne minu jaoks, kuid mingil määral tekkis loogika, mis lilled omavahel kõrvuti ja mis järjekorras paremini sobivad.

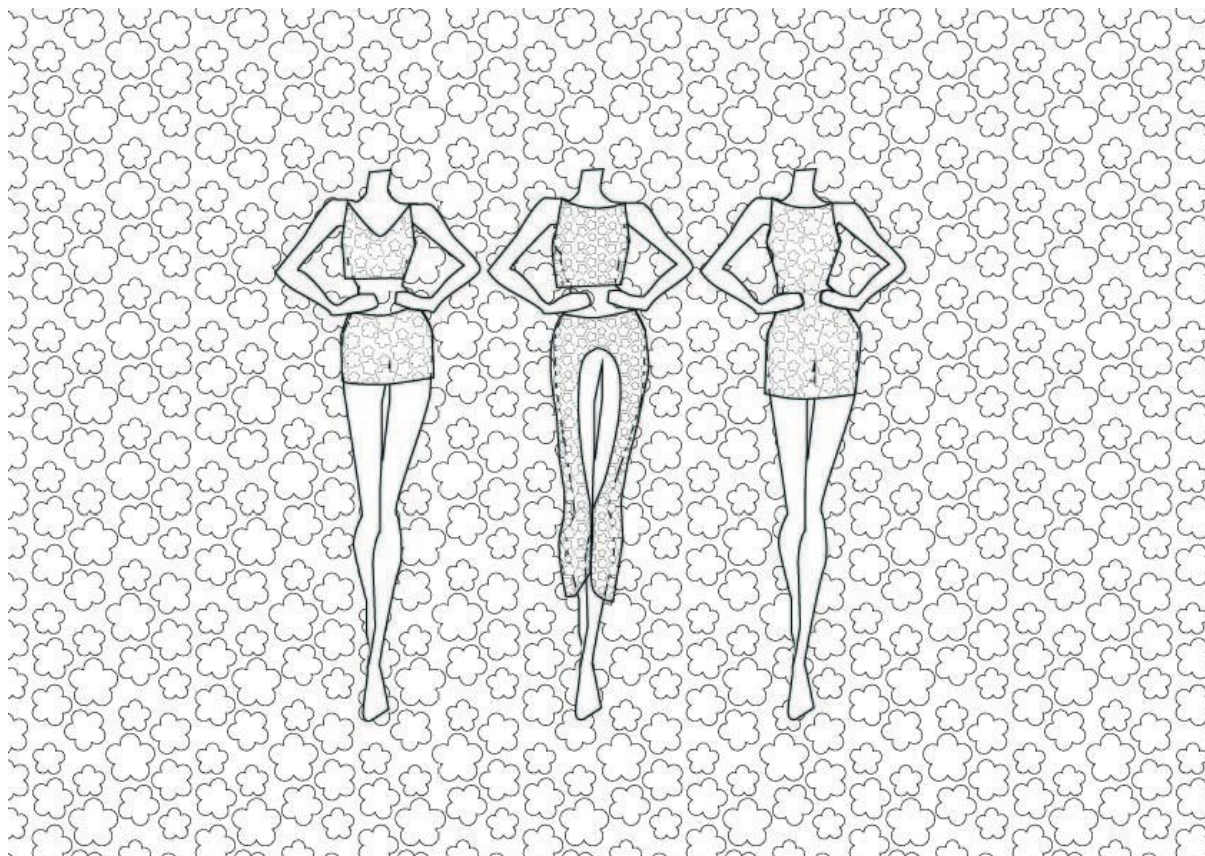
Joonis 1. Lillemuster vektorina.

Kindlat mustrit ma ei leidnudki igale tootele, (toodetel on erinevad kumerdumise kohad ning see takistab) kuid kordasin sarnastel pindadel sarnaseid lahendusi. Kuna mustri loomisel mul sellist erilist ära tabamise hetke ei olnud, tegin mustreid edasi tunde põhjal.

2.2.4. Lõiked

Kollektsiooni lõiked otsustasin teha pigem lihtsad ja tunde järgi, mitte kindla lõike järgi. Tasandile lõike peale ladudes saab ainult lamedat pinda tekitada, kuid kumeruste tekkimisel peab arvestama 3 mõõtmelisuse ja liikuvusega. Selle tõttu vormusid lõiked alles mannekeeni peal.

Kokku tegin ma viis toodet: kleit, seelik, pükste laadne toode, topp ja vest (Joonis 2). Tegin ka modulaarsed varrukad, mida saab kombineerida eritoodetele.

Joonis 2. Lillelaps*ik kavand.

2.3.5. Materjalikatsetused

Selleks, et leida kõige parem lahendus, pidin eelnevalt erinevaid lahendusi katsetama. Minu soov oli algusest peale selge: tahtsin, et lillekesed oleksid pigem jäigemad ning hoiaksid oma kuju, samas piisavalt pehmed, et need seljas ebamugavad ei oleks.

Esimesena proovisin nahka toonida ühelt poolt, et tooted ei tuleks liiga rasked. Katses selgus, et see võiks toimida, kuid hirmu ees, et värv võib nahast mingi aeg välja hakata kuluma või määrima, otsustasin seda lahendust mitte kasutada.

Järgmisena katsetasin nahkasid omavahel pahemate pooltega kokku kleepida. Selle variandi puhul on ka hea, et stantsiga lõigates jääb detail koheselt viimistletud ja ilus. Lilledetail jääb ka piisavalt jäik ning mõlemalt poolelt ilus. Selle lahendusega liikusin ma edasi.

Katsetasin ka lillede suurustega, et saada paremini aru, mis suurustes stantsid peaksin tellima. Esmalt lõikasin kääridega papist umbes kümme 4 cm suuruseid lillekesi. Proovisin neid omavahel kokku, kuid tundus minu jaoks natuke üksluine. Tegin juurde lillekesi 5 cm ja 6 cm suurustes. Neid omavahel kombineerides meeldis mulle, et üksteise kõrval on tükid juba palju

vaheldusrikkamad ning mustrite loomine on lihtsam. Samuti on võimalik erisuuruses lilli üksteise peale panna, et mõni lill oleks topelt kroonlehtedega.

Proovisin ka kahte erinevat kinnitusviisi. Proovisin esmalt lihtsalt rõngastega omavahel lilli kokku ühendada, kuid siis jäi lilledel liikuvust väheks ning rõngad ei tundunud ka piisavalt kindlalt omavahel kinni olevat. Kuna furnituure otsides avastasin variandina ripatsihaagid, siis otsustasin neid proovida omavahel kinniste pesurõngastega kokku ühendada. See lahendus mulle meeldis ning sellest sündis ka kinnituskohtade idee, mille lahendasin rõngaskarabiinidega.

Lillekeste kaunistamiseks otsisin ka veel lihtsaid lahendusi, et tooted näeksid välja veel värvikamad. Katsetasin variante lillesüdamike tekitamiseks. Esimene katse oli lillele lihtsalt needi keskele panemine, see toimis paksemate nahkade puhul, sest needi sisemine toorik oli natuke kõrge. Teine variant oli ühendada kaks erisuuruses lille needi abil. See variant toimis väga hästi ning kasutan seda edaspidi palju. Proovisin ka ümaraid nahast südamikke lisada – neid oli hea nahajääkidest augurauaga teha. Katsetasin ühendada südamiku samuti lillele neediga, kuid see mulle välimuselt ei meeldinud. Seejärel proovisin südamikku lisada nii, et lõin augurauaga otse lilledetailist ringikujulise keskosa välja ning asendasin selle augu teist värvi ringiga. Kleepisin ringid Moment liimiga lille keskosasse. Iseenesest see lahendus mulle välimuselt oli meeldiv, kuid kokkuvõttes tundus see liialt määriv ning vaearikas töö.

2.3. Kolleksioon “Lillelaps*ik

Selles peatükis räägin ma lähemalt toodete kokku panemisest ning toon välja valminud tooted ja arutlen tulevikuplaanide üle seoses kollektsiooniga.

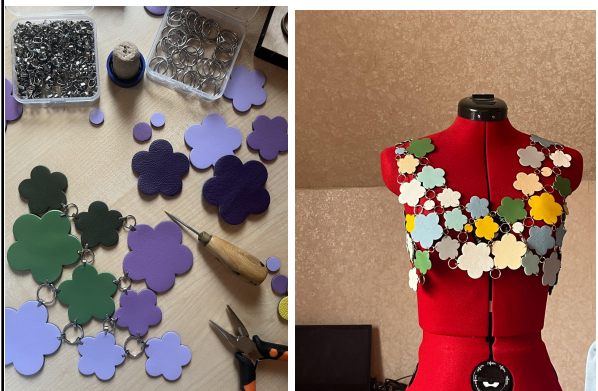
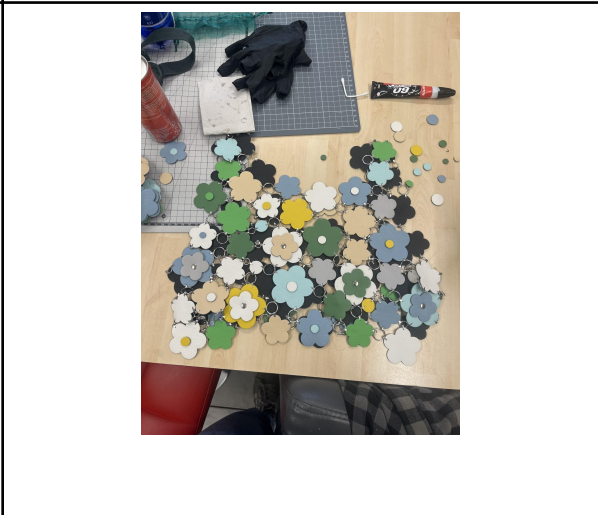
2.3.1. Töökäik

Töö tegemiseks vajalikud töövahendid: lõikelaud, stantsid 3 tk, väiksed näpitsad 2 tk, naha lõikepress, paksemad lõikealused, spreiliim (Moment), käärid.

Töö jaoks vajalikud materjalid: nahk erinevates värvitoonides, ühendusrõngad kahes suuruses 1cm ja 1,5cm, ripatsihaagid, rõngaskarabiinid.

Töö jagunes viite astmesse:

1.Nahkade otsimine ning värvide sobitamine omavahel	
2. Nahkade omavahel tükkidena sobitamine suuruste ja kujude järgi, nii et nahk saaks maksimaalselt kasutatud;	
3. Nahast lillede välja pressimine nii, et tekiks võimalikult vähe jääki;	

4. Lillede kokku ühendamine tooteks tasasel pinnal ja mannekeenil;	
5. Kaunistamine topeltlilled, südameke ja neetidega.	

Tabel 1. Töö protsess. Fotod autori kogust.

Kuna töö oli väga aeganõudev, siis proovisin leida iga etapi keskmise ajakulu. Nahkade kokkusobitamine ja liimimine võttis mul aega päevi, kahjuks on keeruline seda aega täpsemasse mahtu panna. 50 lille pressi abil lõikamiseks kulus keskmiselt üks tund. Kui toimiv muster oli olemas ning lillede ühendamise loogika oli selge, sain tunni ajaga rõngastega ühendatud 30 lille. Kaunistamine oli pigem vaba ning see võttis iga toote puhul umbes tunnikese.

“Juuli” koosneb 106st rõngastega ühendatud lillest. See on konstruktsiooni poolest kõige lihtsama lõikega ning olen kõige vähem selle töö puhul pidanud arvestama kumeruste tekitamisega. Kokku panemine võttis umbes 4 tundi + lillede lõikamine ligikaudu 2 h + nahkade liimimine ja töö kaunistamine. Kokku umbes 10 h.

2.3.2. Valminud tooted

Toode 1 - “Aprill” (Lisa 2)

“Aprill” on esimene materjalikatsetusest valminud V-kaelusega lühike topp. Esi- ja tagakülg on erinevad. Töö on kokku pandud 95-lilleõie ja -nupu detailist, kaunistuseks 7- lisaõit, 18-nahast lillesüdamiku, 10-neeti,

Toode 2 - “Mai” (Lisad 3, 4)

“Mai” on miniseelik sireli värvides, mis käib külgedelt natuke lahti, et saaks kergemini toodet üle puusa tõmmata. Toode koosneb 125st lilleõiest ja nupust. Mai on ainuke toode, milles ma pole lisanud topeltõisi, neete ega nahast lillesüdamikke - põhjusega, et sirelile sarnaselt õietoon ühtlasem tunduks.

Toode 3 - “Juuni” (Lisad 5, 6)

“Juuni” on minikleit, mis on täpselt ühe lõikega mõlemalt poolt kuni pihani. Puusadest alates on lõige kahelt poolt erinev. Kleit käib ühelt küljelt täielikult karabiinidega lahti, et oleks mugavam selga panna. Toode koosneb 200-st rõngaga ühendatud õiest ning kaunistuseks 20-st lisaõit ja neeti.

Toode 4 - “Juuli” (Lisad 7, 8)

“Juuli” on unisex vest, mis on mõlemalt poolt täpselt sama lõikega ning käib külgedelt kinni rõngaskarabiinidega. Toode on kokku pandud 106- õiedetailist. Kaunistuseks 14-lisaõit ja neeti. Vastavalt vajadusele on võimalik külgedele lisada lilli, et toodet suuremaks teha.

Toode 5 - “August”

“August” on pükste peal kantav toode, mis on inspireeritud kauboi *chinks*’idest.

2.3.3. Looma tulevikuperspektiiv

Teostatud kollektsoon oli minu jaoks edukas. Kavatsen kasutada avastatud disainilahendusi edaspidigi. Sedalaadi loome on mulle väga omane ning tunnen, et see kollektsoon on tükike minust.

Ka jätkusuutlikkuse poole pealt on töö pigem “roheline”. Naha tootmise eetilise suhte olen ma iseendas leidnud ka võimaluse, kuidas kasutada ära võimalikult palju jääki materjalist, mis on väga heade omadustega. Vastasel juhul oleks antud materjal paljudes kohtades prügi. Sihitult juurde tootmist ma ei poolda ning seetõttu valmistaksin tooteid vaid tellimuste põhjal. Kollektsooni funktsionaalsuse osas olen ma ka seisukohal, et funktsioon võib olla ka keha kaunistada ning kuna minu tooteid on võimalik kanda mitut erimoodi siis on selles osas rohkem võimalusi sobitada neid erinevate rõivaste ja olukordadega. Kuigi otseselt igapäevaseks riideks see pigem ei ole, siis kindlasti sobiks see igasugustele üritustele kaunistama näiteks teisi rõivaid. Muidugi otseselt miski ei takista kanda tooteid ka igapäevaselt, tooteid on mõnus kanda ning raskus on jaotunud seljas võrdselt nii, et oleks mugav. Metallfurnituurid on valitud samuti nii, et isegi istudes ei ole ebamugav.

Tulevikus plaanin kindlasti tegeleda edasi ka jääkide kasutusega, sest minu jaoks on see oluline. Usun, et erinevate jääkide kasutamiseks on olemas veel palju võimalusi, mida lihtsalt pole veel avastatud.

KOKKUVÕTE

Lillemustrid ja lillemotiivid ümbritsevad meid igal pool - rõivastest kuni arhitektuurini. Kuid on inimesi, kes on loonud keskkonda lisaks päris lilledele palju nii-öelda tehisklikke lilli ja taimi. Eesmärgiks on peamiselt olnud kaunistada ja tuua värvi meie keskkonda ning tekitada rõõmu. Põhjuseid, miks me lillemustreid kasutame, võib olla palju erinevaid, kuid enamjaolt on see seotud armastusega looduse vastu ning sel lihtsal põhjusel üritab inimene jäljendada loodust.

Uurisin lõputões lillemustreid disainis, lillede sümboolikat ja lillemotiivide väljundeid tarbekunstis. Inimestel on kombeks anda lilledega kaasa emotsioone ja tundeid. Lillede ilu, lõhn ja see, kui palju erinevaid neid on, inspireerib meid. Lõhn on tihti see, mis tuletab meelde mingit aega meie eludes. Näiteks paljud meist kindlasti teavad peast, mis lõhn on toomingal või sirelil - kohe meenub kevad, soojad ilmad, päike, looduse tärkamine. Kui lõhn on ajutine, siis pildid kestavad. Seetõttu me kanname lillemotiive ja mustreid visuaalsele, kuhugi kus meil on võimalik seda näha ning salamisi seoseid tekitada.

Paljud loomeinimesed ammutavad loodusest inspiratsiooni ning seetõttu on meid ümbritsevas arhitektuuris, tarbeesemetes, kunstis ja muus nii palju looduse peegeldusi. Lillemustrid on vaid üks osa sellest, kuid kuna lillede maailm on nii suur ja lai, räägivad erinevad mustrit ka erinevat lugu.

Minu lõputöö peamiseks eesmärgiks oli luua nahka kasutades lillemustriga modulaarne moekollektsioon, mis oleks jätkusuutlik ning uudne. Valmis viis toodet, mis on kahtepidi kantavad. Kollektsiooni pealkirjaks sai "Lillelaps*ik" ning selle kontseptsiooniks on värvide ja lillede abil rääkida lugu elust ja surmast. Elu ilu seisneb selles, et see ei jää kestma - nii nagu lilled tulevad ja lähevad, oleme ka meie. Sellepärast on kollektsioon ühelt poolelt värviline ning teiselt poolelt üleni musta värvi. Ka materjali valik on seotud otseselt kontseptsiooniga.

Tooted koosnevad nahast õitest ja õienuppudest, ning on omavahel ühendatud metallrõngaste ja ripatsihaakidega. Kinnitusteks on rõngaskarabiinid, mille abil on võimalik ka tooteid suurendada ja vähendada. Kaunistusena kasutasin topeltõisi, nahast lillesüdamikke ja neete.

Kuna kollektsioon on valmis ning uurimuses sain palju põnevaid teadmisi, saan ise lõputööga väga rahul olla. Samuti leidsin ma uudse lahenduse detailide omavaheliseks kinnitamiseks, nii et kantav toode on seljas mugav ja liikuv.

Lõputöö võimaldas mul luua kollektsiooni, mis räägib lugu mulle südamelähedasest teemast. Kannan endaga kaasas teadmisi ja tehnikaid, mida sellest tööprotsessist sain. Loodan, et see lõputöö inspireerib veel inimesi uurima looduse temaatikat disaini valdkonnas.

SUMMARY

“Fashion Collection “Flower Child*ish” based on modular technology”

Flowers have always caught my eye. Whether I see a beautiful meadow, covered in flowers or a tree that has blossomed. I feel like a beautiful flower bouquet when wearing skirts and dresses covered in floral patterns.

This thought that I had, made me curious about what the designer had in mind, when creating the pattern on the fabric. Whilst thinking that I suddenly began to notice floral patterns everywhere.

I have always used flowers in my designs as well and mostly it's just because I love nature, it has been a part of me for a long time and I didn't really think about the root of my fascination with flowers until I started Pallas. That's when everyone else started to ask me, what the meaning behind all of it was. So I began to explore this side of me. And when I understood where all of the love for flowers came from, I got the idea for “Flower Child*ish”.

The first part of my thesis provides a historical overview of floral patterns in design, examining aesthetic significance and development over time. Here I highlight some of the most iconic floral patterns such as Toile de Jouy and Unikko.

In the second part of my thesis I present some of the ways floral patterns have been implemented, such as beading and lace. In the next section of the work, I explored the symbolism of flowers and their colors. I discovered that cultural differences might differ from the way we interpret flowers and their meanings.

The main goal of my thesis was to create a modular fashion collection with a flower pattern using leather, which would be sustainable and innovative. The concept of the collection is to tell a story about life and death with the help of colors and flowers. The beauty of life is that it doesn't last - just as flowers come and go, so do we. That is why the collection is colored on one side and completely black on the other. The choice of material is also directly related to the concept.

In the practical part of my thesis I create and execute the collection “Flower Child*ish”. I begin by creating first sketches for the collection and start planning the materials, researching metal fittings, collecting leather scraps.

I managed to complete all 5 products for my collection. The final products consist of leather flowers and flower buds, and are connected together with metal rings and pinch bails. The fastenings are ring carabiners, which can also be used to increase and decrease the products. As decoration I used double flowers, leather flower hearts and rivets.

Since the collection is ready and I gained a lot of exciting knowledge in the research, I can be very satisfied with the thesis. I also found a new solution for attaching the parts to each other, so that the wearable product is comfortable and mobile on the back.

KASUTATUD KIRJANDUS

Bancroft, S. The world's most famous floral prints - Fleurs de Villes. [WWW]
<https://www.fleursdevilles.com/post/the-worlds-most-famous-floral-prints/> / 16. mai 2024.

Sporn, S. Toile de Jouy: Everything You Need to Know About the Famous Design - Architectural Digest. [WWW]
<https://www.architecturaldigest.com/story/toile-pattern-explained/> / 16. mai 2024.

Kliest, N. Calling All Print-Lovers: Shop the Best Toile Dresses of Summer – Vogue. [WWW] <https://www.vogue.com/slideshow/best-toile-dresses/> / 16. mai 2024.

C. What's Behind Some of Marimekko's Famous Patterns – Nordic Design. [WWW]
<https://nordicdesign.ca/whats-behind-some-of-marimekkos-famous-patterns/> / 16. mai 2024.

A History of Liberty London – The House of Brurar. [WWW]
<https://www.houseofbrurar.com/a-history-of-liberty-london/> / 16. mai 2024.

Harrison, K. Six Interesting Facts About Liberty London – Holmes and Moss. [WWW]
https://holmeandmoss.com/blogs/posts/six-interesting-facts-about-liberty-of-london-fabric?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjw2a6wBhCVARIsABPeH1uJHBNubbZ6WPTVOT5fZAWMPnvFeedtyMU4/ / 16. mai 2024.

Olby, C. Floriography: The Secret Language of Flowers – Liberty London. [WWW]
<https://www.libertylondon.com/us/features/craft/flower-symbolism.html/> / 16. mai 2024.

Fee, Sarah. (2023) All About Chintz. Read Foyer, 21.aug [WWW]
<https://readfoyer.com/article/all-about-chintz/> / 16. mai 2024.

About William Morris – William Morris Gallery. [WWW]
<https://www.wmgallery.org.uk/collection/about-william-morris/> (16.05.2024).

William Morris And Historical Design – V&A. [WWW]
<https://www.vam.ac.uk/articles/william-morris-and-historical-design/> / 25. mai 2024.

Chan, T. (2019) 3 Iconic Vintage Hawaii Shirts and The Story Behind Them – Hawaii Magazine. [WWW]
<https://www.hawaiimagazine.com/3-iconic-vintage-hawaiian-aloha-shirts-and-the-story-behind-them/> / 16. mai 2024.

Taylor, S. (2023) History Behind The Iconic Hawaiian Shirt – Stuarts London. [WWW]
<https://www.stuartslondon.com/blog/2023/06/01/hawaiian-shirt-history/> 25. mai 2024.

Hope, D. Origins of The Aloha Shirt – The Aloha Shirt. [WWW]
<https://www.thealohashirt.com/history> 16. mai 2024.

Mancini, M. (2015) A Brief History of The Hawaiian Shirt – Mental Floss. [WWW]
<https://www.mentalfloss.com/article/66921/brief-history-hawaiian-shirt> 16. mai 2024.

History of The Hawaiian Shirt – Aloha Funwear. [WWW]
<https://alohafunwear.com/pages/history-of-the-hawaiian-shirt> 16. mai 2024.

Lace Collection – Smithsonian. [WWW]
<https://americanhistory.si.edu/collections/object-groups/lace-collection> 16. mai 2024.

An Insightful Guide to Flower Fashion & It's Evolution Through The Ages – Bloominghaus.
[WWW] <https://bloominghaus.com/news/flower-fashion-through-history/> 16. mai 2024.

Lace: A Sumptuous History 1600s-1900s – SFO Museum (2014) [WWW]
<https://www.sfomuseum.org/exhibitions/lace-sumptuous-history/> 16. mai 2024.

Watt, M. (2010) English Embroidery of The Late Tudor and Stuart Eras – Met Museum.
[WWW] https://www.metmuseum.org/toah/hd/broi/hd_broi.htm 16. mai 2024.

About Us - Annie's Ibiza. [WWW] <https://anniesibiza.com/pages/about-us> 24. mai 2024.

Kristina's Meadow Dress – Annie's Ibiza. [WWW]
https://anniesibiza.com/products/kristinas-meadow-dress?_pos=1&_sid=10ef4b2c3&_ss=r
24. mai 2024.

Lee, L. A History of Flowered Clothing, Embroidery, Lace and Chintz – Flower Power Daily.
[WWW]
<https://flowerpowerdaily.com/putting-flowers-on-clothing-a-short-history-of-embroidery-lace-and-chintz/> 16. mai 2024.

About Orla Kiely – Orla Kiely. [WWW] <https://orkiely.com/en-eu/pages/about-orkiely/>
16. mai 2024.

Thomas, M. Cavallo, I. 85 Surprising Flower Meanings Behind Your Favorite Florals – Good Housekeeping. [WWW]

<https://www.goodhousekeeping.com/home/gardening/g2503/surprising-flower-meanings/?slide=35/> 25. mai 2024.

Mida Lilled ja Nende Värvid Tähendavad - Rikets. [WWW]

<https://rikets.ee/lillede-tahendus/mida-lilled-ja-nende-varvid-tahendavad/> 20. mai 2024.

11 Most Beautiful 5-Petal Flowers and Their Spiritual Meaning - GreenKin. [WWW]

<https://greenkin.in/blogs/plant-talk/most-beautiful-5-petal-flowers-and-their-spiritual-meaning#:~:text=Conclusion,beauty%2C%20simplicity%2C%20and%20charm.> 24. mai 2024.

FOTOD INTERNETIST

Architectural Digest. (2011) Toile de Jouy: Everything You Need to Know About the Famous Design [WWW] <https://www.architecturaldigest.com/story/toile-pattern-explained/> 16. mai 2024.

Binwani. (2023) Liberty of London Brands: A Guide to Iconic Fabric Retailer. [WWW]

<https://binwani.com/liberty-london-fabrics/> 26. mai 2024

Marimekko. (2024) Unikko. [WWW]

https://www.marimekko.com/au_en/unikko-cotton-fabric-red-009043-001 26. mai 2024.

Morris & Co. (2024) GOLDEN LILY. [WWW]

<https://morrisandco.sandersondesigngroup.com/product/wallpaper/dmi1g3101/> 26. mai 2024.

Hawaii Magazine. (2019) 3 Iconic Vintage Hawaiian Aloha Shirts and The Story Behind Them. [WWW]

<https://www.hawaiimagazine.com/3-iconic-vintage-hawaiian-aloha-shirts-and-the-story-behind-them/> 16. mai 2024.

Met Museum. (2010) English Embroidery of The Late Tudor and Stuart Eras [WWW]

https://www.metmuseum.org/toah/hd/broi/hd_broi.htm 16. mai 2024.

Annie's Ibiza. Kristina's Meadow Dress. [WWW]

https://anniesibiza.com/products/kristinas-meadow-dress?_pos=1&_sid=10ef4b2c3&_ss=r 24. mai 2024.

Orla Kiely. Opera Big Tote. [WWW]

<https://orkiely.com/en-eu/products/opera-big-tote-fuchsia-flower-polka-dot>

LISAD

Lisa 1

Materjal	Kogus	Tk hind	Hind kokku
Moment spreiliim	4	11,20€	44,8€
Stants 40 mm	1	14,27€	14,27€
Stants 50 mm	1	15,46€	15,46€
Stants 60 mm	1	16,65€	16,65€
Press	1	130€	130€
Suur rõngas	300	0,30€	90€
Väike rõngas	1000	0,16€	160€
Rõngaskarabiin	40	1,25€	50€
Väike ripatshaak kuldne	1600	0,04€	64€
Väike ripatshaak hõbe	1800	0,038€	68,4€
Suur ripatshaak	50tk	0,22€	11€
Neet	44tk	0,10€	4,4€
		Kokku:	652,33€

Tabel 2. Materjali kulu ja hind.

Lisa 2

Foto 14. MPT eel pildistamisel modellil seljas “Aprill”. Fotograaf: Lisette Laanoja. Modell: Arabella Roosi.

Lisa 3

Foto 15. "Mai" värvilise poolega. Fotograaf: Karmen Nugiseks. Modell: Merilin Kask.

Lisa 4

Foto 16. “Mai” musta poolega. Fotograaf: Karmen Nugiseks. Modell: Merilin Kask.

Lisa 5

Foto 17. Juuni värvilise poolega. Fotograaf: Karmen Nugiseks. Modell: Merilin Kask.

Lisa 6

Foto 18. “Juuni” musta poolega. Fotograaf: Karmen Nugiseks. Modell: Merilin Kask.

Foto 19. "Juuli" värvilise poolega. Fotograaf: Karmen Nugiseks. Modell: Merilin Kask.

Lisa 8

Foto 20. "Juuli" musta poolega. Fotograaf: Karmen Nugiseks. Modell: Merilin Kask.